

Antrenör-Sporcu Arasındaki İlişkilerde Bağılanma Stilleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Antrenör-Sporcu Arasındaki İlişkilerde Bağılanma Stilleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16936>

Özet

Bu ölçek, sporcuların antrenörleriyle kurdukları ilişkilerdeki **ba?lanma stillerini** (güvenli, kaçınan ve kaygılı) de?erlendirmek amacıyla uyarlanmıştır. Ölçek, 19 madde ve üç alt boyuttan oluşmaktadır ve sporcu bakış açısıyla antrenörüne yönelik geliştirdiği ba?lanma örüntülerini ölçmeyi hedefler. Türk kültürüne uyarlama çalışması, Özlem Zengin tarafından 2019 yılında gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin psikometrik özelliklerinin yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Antrenör, Sporcu, **Ba?lanma Stilleri**, Spor Psikolojisi, Ölçek Uyarlama, Güvenlik, Performans, İlişki Kalitesi

Yazarlar

Özlem Zengin

Amaç

Ölçeğin temel amacı, sporcuların antrenörleri ile kurdukları ilişkilerdeki ba?lanma davranışları ve stillerini belirleyerek, bu ilişkisel yapının psikolojik ve performansla dayalı sonuçları incelemeye olanak sağlamaktır.

Bu uyarlama çalışması, spor psikolojisi alanında antrenör-sporcu arasındaki ilişkinin kalitesini bilimsel olarak de?erlendirebilecek, Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenilirlik kanıtlarına sahip standart bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, ba?lanma teorisinin temel boyutları, antrenör-sporcu arasındaki diyalik ilişkiye adapte etmektedir. Ölçülen yapı, sporcunun antrenörüne karşı geliştirdiği duygusal yakınlık, güven ve bağlılık düzeylerini kapsayan ve literatürde kabul gören üç temel alt boyuttan oluşmaktadır:

Kaçınan Ba?lanma Boyutu: Antrenörden duygusal destek veya yardım istemekten kaçınma eğilimi.

Kaygılı Ba?lanma Boyutu: Antrenörün kendisini bir sporcu olarak önemseyip önemsemediği konusunda sürekli endişe taşıması.

Güvenli Ba?lanma Boyutu: Antrenöre karşı sadakat, güven ve destek beklentisi içinde olma.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal **geçerliliğini** incelemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA, uyarlanan ölçeğin Türk kültüründeki boyutları ve niteliğini ortaya koymak için kullanılan önemli bir istatistiksel yöntemdir (Erkuş 2003).

Antrenör-sporcu ilişkisi bağlamında Türk kültüründe de uygun olup olmadığını belirlemek için yapılan analizde, faktör yük değerleri için kabul düzeyi 0,50 olarak belirlenmiştir. Üç faktör için yapılan deşlendirmede, maddelerin faktör yüklerinin istenilen düzeyde olduğu ve maddeler arasında binişiklik (overlap) sorununun bulunmadığı tespit edilmiştir, bu da yapısal geçerliğin sağlandığını göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, en çok bilinen güvenilirlik belirleme yöntemlerinden biri olan **Cronbach's Alpha** katsayısıyla test edilmiştir. Bu yöntem, maddelerin birbiriyle uyumuna bakılarak güvenilirliğin kestirilmesine dayanır (Başol 2013).

Sporcu versiyonu için elde edilen güvenilirlik katsayıları, alt boyutları ve toplam puanı yüksek derecede güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Güvenilirlik katsayısı değerleri 0,796 ile 0,863 arasında deşikenlik göstermektedir.

Kaçınan Bağlanma: 0,800

Kaygılı Bağlanma: 0,796

Güvenli Bağlanma: 0,863

Toplam Bağlanma: 0,836

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapılarını incelemek için **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) uygulanmıştır. Analizler sonucunda ölçeğin 19 madde ve orijinal ölçekteki gibi üç faktörlü bir yapıya sahip olduğu doğrulanmıştır.

Faktör yüklerinin 0,50 kabul düzeyini karşıladığı ve maddelerin faktörlere net bir şekilde ayrıştığını belirlenmiştir. Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak dayandığı üç boyutlu yapıyı (Kaçınan, Kaygılı, Güvenli) kültürel olarak da başarıyla koruduğunu teyit etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Ölçek Çeşidi: Uyarlama

Format: 19 madde, 3 alt boyutlu, 5'li Likert tipi derecelendirme.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sporcular

Yaş Grubu: Belirtilmemiş (Genellikle rekabetçi sporcular)

Popülasyon Detayları: Antrenör-sporcu ilişkisi içinde bulunan bireyler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri.

Anahtar Kelimeler

Güvenirlilik, Geçerlilik, Psikometri, Sporcu Gelişimi, İlişki Kalitesi, Kaçınan Bağlanma, Kaygılı Bağlanma, Güvenli Bağlanma

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi Yok

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi Yok

Yazın Adresi: Selçuk Üniversitesi, Konya (Tez Kurumu)

İzinler, Ücret ve Uygulama Yeri

Ölçek, Özlem Zengin tarafından 2019 yılında tamamlanan doktora tezi kapsamında Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari kullanım için öncelikle sorumlu yazar Özlem Zengin'den ve telif hakkı sahibinden izin alınması önerilir.

Kaynaklar

Zengin, Ö. (2019). *Antrenör-sporcu arasındaki ilişkilerde bağlanma stilleri ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.

Erkuş, A. (2003). *Psikometri Üzerine İncelemeler*.

Bağol, G. (2013). *Güvenirlilik Kestirimi Yöntemleri*.

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: antrenor-sporcu-arasindaki-iliskilerde-baglanma-stilleri-olcegi-toad.pdf

Antrenör-Sporcu Arasındaki İlişkilerde Bağılanma Stilleri Ölçeği Maddeleri

Ölçek 19 madde 3 faktörden oluşmakta. Derecelendirme 5 li likert tipi "(1) kesinlikle katılmıyorum", (2) "katılmıyorum", (3) "kararsızım", (4) "katılıyorum" ve (5) "kesinlikle katılıyorum" şeklindedir.

Kaçınan Bağılanma Boyutu (7m): Endişelerimi gidermek için antrenöründen yardım istemem

Kaygılı Bağılanma Boyutu (7m): Antrenörüm beni bir sporcu olarak önemsiyor mu diye sık sık merak ederim

Güvenli Bağılanma Boyutu (5m): Antrenörümün bana sadık olduğunu bilirim

ARABPSYCHOLOGY.COM